

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för veterinärmedicin
och husdjursvetenskap
Institutionen för kliniska vetenskaper

Övervikt hos hund:

Djurägares inställning till viktreducering

Anna Zedén

Foto: Anna Zedén, 2016

Uppsala
2016

Kandidatarbete inom djursjukskötare kandidatprogram 2016:19
Examensarbete i djuromvårdnad, 15 hp

Övervikt hos hund: djurägares inställning till viktreducering.

Overweight in dogs: pet owner's attitude to weight reduction.

Anna Zedén

Handledare: Görel Nyman, Institutionen för kliniska vetenskaper

Examinator: Anna Edner, Institutionen för kliniska vetenskaper

Examensarbete i djuromvårdnad

Omfattning: 15hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå G2E

Kurskod: EX0796

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2016

Serienamn: Kandidatarbete inom djursjukskötare kandidatprogram

Delnummer i serie: Examensarbete 2016:19

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Övervikt, Inställning, Viktminskningsplan, Hund, Enkätstudie, Hundutställning.

Key words: Overweight, Attitude, Weight-loss plan, Dog, Canine, Questionnaire, Dog show.

SAMMANFATTNING

Syftet med detta kandidatarbete är att ge tips och idéer till djurhälsopersonal om vad hundägare kan tänka sig utföra för att deras hund ska gå ner i vikt. Denna information kan djurhälsopersonalen använda sig av när de gör en viktnedgångsplan till hundägare eller om de enbart ger muntliga råd om hur de ska få hunden att gå ner i vikt. Uppåt närmare hälften av alla hundar är idag överviktiga och en stor andel av de hundägare som påbörjar en viktnedgångsplan slutför den aldrig. Även på utställningar har övervikt identifierats hos en del hundar. För att uppnå syftet med arbetet användes två internetbaserade enkäter, en till hundägare och en till utställningsdomare. Hundägarna fick svara på frågor angående hundens viktnedgång och domarna vilken kroppscondition de ansåg var lämpligast hos utställningshundar. Enkätsvaren visade bland annat att majoriteten av hundägarna sökte hjälp hos djurhälsopersonal i första hand och att de flesta var villiga att lägga mer än en timme per dag på sin hunds viktnedgång. Motionera mer var något de flesta hundägare kunde tänka sig göra för att hunden skulle gå ner i vikt. Enkäten till utställningsdomarna visade på att majoriteten av dem föredrog överviktiga hundar framför normalviktiga. På grund av att inga resultat i arbetet har blivit statistiskt bearbetade räknas de som deskriptiva och därför kan inga allmänna slutsatser dras för en större population, utan enbart för de respondenter som svarat på enkäterna.

SUMMARY

The purpose of this bachelor essay is to give tips and ideas to animal health professionals about what dog owners are prepared to do to make their dog lose weight. This information can be used when creating a weight-loss plan for dog owners or when given advice face to face. Nearly half of all dogs are overweight today and majority of the owners that begin a weight-loss plan for their dog, never finish it. Even in dog shows overweight dogs are seen. To reach the purpose of this thesis two internet based questionnaires were used, one directed to dog owners and one to dog show judges. The dog owners got to answer questions about the dog's weight-loss while the judges answered questions about what body condition they preferred on the show dogs. The answers showed that the majority of dog owners firstly turned to animal health professionals for help regarding weight-loss for their dog and the majority were willing to spend more than one hour per day on their dog's weight-loss. Exercising more was something most dog owners agreed to do to reach the goals. The questionnaires that was sent out to the dog show judges showed that the majority preferred overweight dogs to normal weight dogs. Since no results of this bachelor essay have been statistically processed they considered as descriptive and therefore no general conclusions can be drawn for a larger population, only for those respondents who answered the questionnaires.

INNEHÅLL

Inledning	1
Syfte	1
Frågeställningar.....	1
Hypotes	1
Material och metod	2
Internetbaserad enkät till hundägare	2
Internetbaserad enkät till utställningsdomare	2
Litteratur	3
Litteraturoversikt	3
Övervikt.....	3
Body condition score	3
Djurägarens reaktioner på övervikt	4
Övervikt hos utställningshundar.....	4
Viktminskningsplan	5
Resultat	6
Internetbaserad enkät till hundägare (Bilaga 1)	6
Internetbaserad enkät till utställningsdomare (Bilaga 2).....	9
Diskussion	11
Metod och materialdiskussion	11
Internetbaserad enkät till djurägare (Bilaga 1)	11
Domarenkätens brister	11
Resultatdiskussion	11
Åtgärder hundägare är villiga att utföra vid viktreducering	11
Vart söker sig hundägare för att få hjälp med hundens övervikt?	12
Övervikt hos utställningshundar	13

Konklusion	14
Tack	14
Referenser	15
Bilagor	17
Bilaga 1	17
Bilaga 2	22

INLEDNING

Övervikt ses ofta hos våra hundar idag, studier visar att 23-40 % är drabbade (Mason 1970; Edney & Smith, 1986; Donoghue *et al.*, 1991; Glickman *et al.*, 1995: se McGreevy *et al.*, 2005 s.696; Robertson, 2003). Den allt för höga vikten kan leda till många olika sjukdomar och problem (Edney & Smith, 1986; Robertson, 2003; German, 2006), därför är det viktigt att göra någonting åt övervikten. Problemet förekommer inte bara hos hundar i hushållen utan ett par studier har kunnat påvisa att övervikt förekommer även på hundutställningar (Corbee, 2013; Such & German, 2015), där 1 av 5 hundar i studien av Corbee (2013) var överviktiga. Det finns tydliga bevis på att övervikt hos hundar påverkas av sambandet mellan mat och motion, och det är djurägarens ansvar att säkerställa att balansen däremellan blir korrekt (Bland *et al.*, 2009). För att hunden ska kunna gå ner i vikt behöver hundägaren engagera sig och troligen bryta vissa rutiner och vanor. Detta verkar inte vara så lätt då studier har visat att ca 32 % av de som startar en viktminskningsplan aldrig slutför den av olika skäl (Yaissle *et al.*, 2004; German *et al.*, 2015).

Syfte

Syftet med detta kandidatarbete är att ge tips och idéer till djurhälsopersonal om vad hundägare kan tänka sig utföra för att deras hund ska gå ner i vikt. Resultatet ska djurhälsopersonalen kunna använda sig av när de gör en viktminskningsplan till hundägare eller om de enbart ger muntliga råd om hur de ska få hunden att gå ner i vikt.

Syftet med den andra enkätundersökningen som är ämnad för utställningsdomare är att få en översikt i vilken body condition score (BCS) hundar bör ha på utställningar enligt domares bedömning och hur det skulle kunna påverka hundägares syn på hundens idealvikt.

Frågeställningar

Vad kan hundägare tänka sig att göra för att banta sin hund?

Hur lång tid kan hundägare tänka sig lägga på sin hunds viktminskning?

Vem tar djurägaren i första hand råd av när hunden behöver gå ner i vikt?

Premierar utställningsdomare normalviktiga hundar?

Hypotes

Hundägare vill lägga max 1 timme/dag på viktminskning av deras hund.

Vid rådgivning av övervikt går hundägare i första hand till uppfödare.

Utställningsdomare premierar hundar med ett body condition score över 5 av 9.

MATERIAL OCH METOD

I arbetet användes två internetbaserade enkäter, se Bilaga 1 och 2. Enkäterna utformades och besvarades på hemsidan www.netigate.se

Internetbaserad enkät till hundägare

Den första internetbaserade enkäten (Bilaga 1) var riktad till hundägare i Sverige och bestod av 17 slutna frågor och fyra öppna, varav tre även hade andra svarsalternativ. För identifiering av hundägaren var det fem frågor och identifiering av hunden tre frågor. Utav resterande frågor handlade sju frågor om viktminskningsplaner och sex frågor om hundägarnas inställning till viktreducering. Innan enkäten publicerades gjordes en pilotstudie vilket nio hundägare som var bekanta med författaren fick besvara. De ombads att mejla tillbaka kommentarer för att förbättringar skulle kunna göras. Efter pilotstudien hade genomförts lades det till två frågor och gjordes några korrigeringar innan den publicerades. Enkäten lades ut på facebook som en länk och ombads att besvaras och delas för att få en spridning över landet. Efter två dagar lades en påminnelse ut eftersom svarsfrekvensen avtog fort. När det var sju dagar kvar uppmanades alla som delat länken tidigare att dela den igen för ett sista försök till fler svar. Enkäten var tillgänglig under 21 dagar.

Internetbaserad enkät till utställningsdomare

Den andra internetbaserade enkäten (Bilaga 2) var till hundutställningsdomare och bestod av fem slutna frågor. Enkäten bestod mestadels av bilder på fyra utvalda raser: labrador, schäfer, jack russell och breton, med fem sidobilder på varje ras. Dessa bilder representerade olika BCS på en skala av 9 där BCS 3-7 blev utvalda. Bilderna var lånade av Royal Canine som modifierat bilderna utifrån Laflamms (1997) system för BCS. Domarna som svarade på enkäten hade inte fått information om att bilderna representerade olika BCS och ombads att välja den bild som bäst representerar den kroppstyp som premieras på utställningar. För att få en slumpmässig placering av bilderna i enkäten användes funktionen SLUMP i Excel (Tabell 1). Svenska kennelklubben (SKK) föreslog en internetsida där det fanns uppgifter om domare, <http://www.fci-judge.org>. På internetsidan valdes Sverige som land och sidan sorterades efter ”all breed judges”. Med dessa inställningar hittades 17 domare och deras mejladresser. Enkäten skickades ut till dessa utställningsdomare via mejl och en påminnelse skickades ut till de som inte hade slutfört enkäten när det återstod två dagar. Handledaren till detta arbete distribuerade även enkäten till en bekant utställningsdomare som i sin tur skickade enkäten vidare till andra utställningsdomare. Enkäten var tillgänglig under 29 dagar.

Tabell 1. Bildernas placering i Bilaga 2 i förhållande till vilket body condition score de har

Bild nummer	1.	2.	3.	4.	5.
Labrador	4	6	3	7	5
Schäfer	3	7	5	6	4
Jack Russell	5	3	6	7	4
Breton	6	4	3	7	5

För att sammanställa data från enkäterna användes programmet Excel, Minitab 15 och hemsidan www.netigate.se. Resultaten bearbetades inte statistiskt utan presenteras enbart deskriptivt.

Litteratur

Till arbetet har 23 vetenskapliga artiklar används, en bok med referenslista i slutet av kapitlet samt löpande i texten och 8 hemsidor. Sökord som användes för artikelsök var följande: motivate, owners' attitudes, compliance, owner, weight loss, weight reduce, weight management, overweight, obesity, dog, canine, show dogs, dual-energy x-ray absorptiometry (DEXA). Artiklar som hittades utanför dessa sökord påträffades i de funna artiklarnas referenslistor. Artiklar som inte var relevanta för ämnet eller inte gick komma åt via sökmotorerna valdes bort. De sökmotorer som används var Web of Science, Primo och Google scholar. De böcker som användes ansågs vara vetenskapliga och användes på grund av att referensen inte gick att följa upp till ursprungsartikeln. SKK:s hemsida användes som källa och ansågs pålitlig då det är en stor organisation som har hand om bestämmelser angående de hundraser som finns.

LITTERATURÖVERSIKT

Övervikt

Övervikt är den vanligaste näringsrelaterade sjukdomen hos hundar i i-länder, 23 - 40 % av hundarna i dessa länder är drabbade av övervikt (Mason 1970; Edney & Smith, 1986; Donoghue *et al.*, 1991; Glickman *et al.*, 1995: se McGreevy *et al.*, 2005 s.696; Robertson, 2003). Orsaken till övervikt beror huvudsakligen på ett för stort energiintag i förhållande till den fysiska aktiviteten (Burkholder & Bauer, 1998; Bland *et al.*, 2009). Andra bidragande faktorer kan vara minskad ämnesomsättning, hundens ålder, ras och kön (Edney & Smith, 1986; Robertson, 2003). Hundar som är kastrerade, serveras mat en gång per dag eller lever i ett hushåll med endast en hund löper större risk för övervikt (Robertson, 2003). Hundar som väger 10-15 % över sin idealvikt kategoriseras som överviktiga och väger de 20 % över räknas de som feta (Owen, 1988: se Toll *et al.*, 2010; Burkholder & Bauer, 1998). I flera studier har samband kunnat ses mellan övervikt och vissa sjukdomar (Edney & Smith, 1986; Robertson, 2003; German, 2006). Några exempel är diabetes, ortopediska sjukdomar, avvikelser av cirkulerande blodfetter, hjärt- och lungsjukdomar, muskel- och skelettsjukdomar, reproduktionsstörningar, tumörer, hudsjukdomar, komplikationer i samband med anestesi samt förkortad livslängd.

Body condition score

Det första steget mot viktnedgång är att lära sig hur hunden ska kännas och se ut när den har ideal vikt. För att lära sig detta kan BCS system vara till hjälp (Laflamme, 1997). BCS systemet finns i flera olika varianter, två vanliga varianter är en femgradig skala och en niogradig skala (Laflamme, 1997; Ricci, 2007). En av de mest använda BCS är den niogradiga skalan som är uppdelad i fyra klasser, *mager hund* (1-3), *ideal hund* (4-5), *överviktig hund* (6-7) och *fet hund* (8-9). Till varje BCS grad finns en beskrivning om hur hunden ska se ut och kännas, dessutom finns det en bild på hur hunden ser ut ifrån sidan och ovanifrån på BCS 1,3,5,7 och 9 (Laflamme, 1997). En studie visade att hundar med BCS 2 hade ca 5 % kroppsfett och hundar med BCS 9 hade ca 45 %, vilket gav en skillnad på ca 5 % mellan varje steg på skalan. I samma studie sågs även att tikar hade en högre fettprocent än hanar inom samma BCS.

I Laflammes (1997) studie undersöktes pålitligheten av den niogradiga BCS skalan genom att jämföra resultaten gentemot ett kroppssammansättningstest (DEXA) där man analyserade kroppens fett, muskelmassa och benmineralinnehållet. Denna metod är mest använd på människor men används även på djur (Freeman *et al.*, 1996). Analysen görs med hjälp av fotoner av två olika energinivåer som dämpas olika mycket beroende på om den träffar ben eller mjukvävnad. De två energinivåerna som träffat mjukvävnaderna jämförs med varandra, det vill säga fettmassan och muskelmassan i kroppen. Efter det räknas djurets muskel- och fettmassan ut med hjälp av en formel. I sin studie kom Laflamme (1997) fram till att den niogradiga skalan var pålitlig och gav samma resultat som DEXA. Anledningen till att DEXA metoden inte används på kliniker är för att det varken är praktiskt eller ekonomiskt vilket däremot BCS systemet är.

Djurägarens reaktioner på övervikt

Det är relativt vanligt att hundar som kommer till veterinären är överviktiga. Djurägaren är dessutom oftast omedveten om att övervikten kan vara en underliggande orsak till att hunden är sjuk (Freeman *et al.*, 2006). Det förekommer även att djurägare är omedvetna om att deras hund är överviktig då de oftast bedömer hunden som smalare än vad den egentligen är, jämfört med en utbildad bedömares bedömning. (Rohlf *et al.*, 2010; White *et al.*, 2011). Skulle djurhjälsopersonalen nämna att hunden är överviktig förekommer det att djurägare använder personliga berättelser när de ska förklara varför hunden väger så mycket som den gör (White *et al.*, 2011). Exempel på en förklaring kan vara att hunden vägde mycket mer tidigare och att den nu är smal jämfört med tidigare. De kan även erkänna att hunden är överviktig men att hunden skulle bli ledsen om den inte fick något godis. Mason (1970) har kunnat rapportera ett samband mellan hundägarens och hundens vikt. Om hundägaren var överviktig var sannolikheten större att hunden också var överviktig. Hela situationen med övervikt hos hundar förvärras av det faktum att hundägare oftast gör en felaktig bedömning av hundens BCS (Singh *et al.*, 2002). I en studie där hundägare har fått bedöma sin hunds BCS jämfört med vad en expert ansåg kunde de se en markant skillnad. Experterna i studien ansåg att 79 % av hundarna var överviktiga (BCS på över 5) medan endast 28 % av hundägarna ansåg sin hund som överviktig. Detta har även setts i andra studier där 39 % av djurägarna underskattade sitt djurs BCS även om en veterinär hade bedömt hundens BCS vid ett tidigare tillfälle (Rohlf *et al.*, 2010; White *et al.*, 2011).

Övervikt hos utställningshundar

Linder & Mueller gjorde 2014 en beräkning av Corbees (2013) studie och fick fram att nästan 1 av 5 hundar var överviktiga på hundutställningen. Hundutställning hette ”Winner dog show” och fanns i Nederländerna. Corbee (2013) gjorde en undersökning på utställningen där totalt 1379 hundar ingick och fick sin BCS bedömd av en certifierad nutritionist. Utav dessa hundar var 19 % överviktiga (BCS över 5) och 1 % feta (BCS över 7). Bland dessa hundar fanns en signifikant skillnad mellan olika raser (128 raser). Molosser, sennen hundar, cattle dogs, asiatiska spetsar, retrievers och vattenhundar var bland annat de rasgrupper som hade en signifikant högre BCS. I en annan studie visades liknande resultat där labrador retrievers, basset hound och mopsar var de raser som var mest drabbade av övervikt (Such & German, 2015). Varje ras har en rasstandard som beskriver hur just den rasen ska se ut (Svenska kennelklubben, 2014a). Muskulös (Svenska kennelklubben, 2014b), kraftig benstomme (Svenska kennelklubben, 2014b; Svenska kennelklubben, 2016a), robust och kraftig (Svenska kennelklubben, 2014c),

kompakt (Svenska kennelklubben, 2016b; Svenska kennelklubben, 2016c; Svenska kennelklubben, 2016d), bred och djup bröstorg (Svenska kennelklubben, 2016d), rektangulär (Svenska kennelklubben, 2016a), kvadratisk (Svenska kennelklubben, 2016b), kraftfull (Svenska kennelklubben, 2016c), massiv (Svenska kennelklubben, 2016a) m.fl. är några termer som används i rasstandarderna för att beskriva rasens utseende (Svenska kennelklubben, 2014d) och dessa termer skulle kunna tolkas som gynnsamma vid överviktiga förhållanden (Corbee, 2013). Dessa beskrivningar tolkar Corbee (2013) som att de kan uppmuntra uppfödare att sträva mot en överviktig fenotyp. Vissa raser är redan genetiskt predisponerade för övervikt och då menar Corbee (2013) att dessa raser borde hållas under extra noggrann uppsikt och inte ursäktas bara för att det är en viss ras.

Viktminskingsplan

En effektiv viktminskingsplan innehåller restriktioner om hur många kalorier hunden ska äta, en lämplig diet, fysisk aktivitet och diskussion med hundens ägare/familjemedlemmar om hur de kan tänka sig förändra sina beteenden/rutiner (Linder, 2014). Det är oftast en viktminskingsplan som används vid viktreduktion (Yaissle *et al.*, 2004) men det förekommer även medicinering av ett licensierat preparat kallat dirlotapide (Gossellin *et al.*, 2007). En viktminskingsplan bör rekommenderas till hundar som klassificeras som feta (BCS 8 eller 9), är de däremot överviktiga (BCS 6 eller 7) borde det räcka med rådgivning (Laflamme, 1997). En viktminskingsplan kan dock erbjudas till alla djurägare som vill ha en. Det är inte ovanligt att hundägare avbryter en viktminskingsplan i förtid av olika orsaker (Yaissle *et al.*, 2004; German *et al.*, 2015).

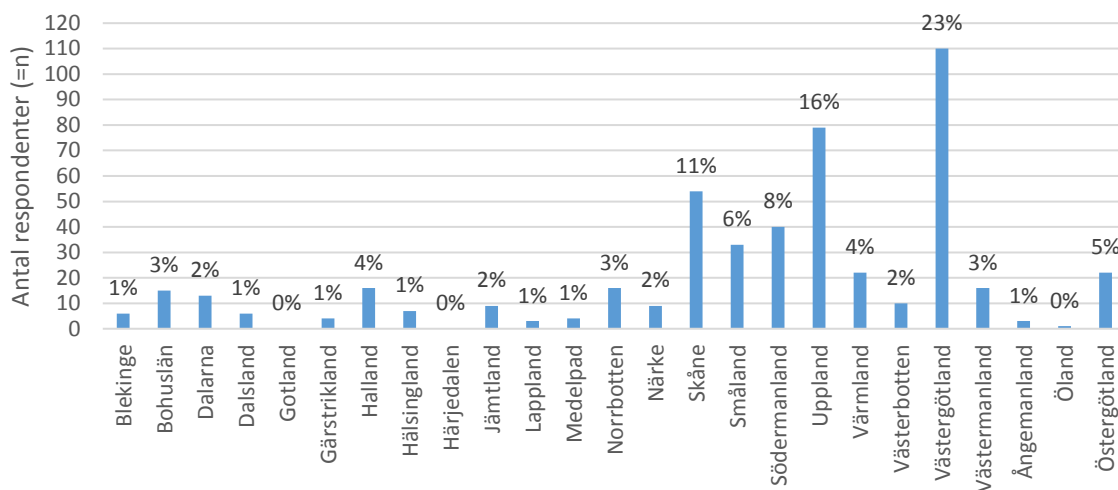
I en studie av Bland *et al.* (2009) sammanställdes möjliga svårigheter med att hålla en viktminskingsplan utifrån ett frågeformulär som 219 hundägare hade besvarat. I studien gjordes en uppdelning mellan hushåll med normalviktiga (BCS 2 & 3) hundar och hushåll med överviktiga (BCS 4 & 5) hundar. Bedömningen av hundens BCS gjordes av hundägarna med hjälp av en femgradig BCS skala. I hushållen med normalviktiga hundar ansåg 26 % att kostnadskonsekvenserna var en svårighet, 18 % att få familjen att följa planen och 15 % att motstå ge hunden godis. I hushållen med överviktiga hundar var det samma alternativ i toppen men i omvänd ordning: 23 % motstå att ge hunden godis, 22 % få familjen att följa planen, 16 % kostnadskonsekvenser.

Vid viktminskning av en hund brukar ett viktminskingsmål sättas på 0,5-2% per vecka enligt Burkholder & Bauer (1995). Orsaken till att 0,5 % är den lägsta gränsen är för att djurägarna ska kunna se ett resultat vilket minskar risken att de avbryter viktminskingsplanen. Går hunden ner mer än 2 % per vecka innebär det en hälsorisk vilket vill undvikas.

RESULTAT

Internetbaserad enkät till hundägare (Bilaga 1)

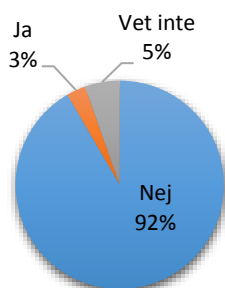
Totalt var det 1140 personer som besökte enkäten, 498 (44 %) som svarade och 457 (40 %) som slutförde hela enkäten. Resultaten som presenteras är baserad på de som slutförde enkäten (n=457). Hur stor spridningen av enkäten blev över landet kan observeras i Figur 1.

Figur 1. Antalet enkätsvar från Sveriges olika landskap.

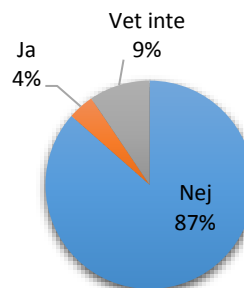
I enkäten var det 85 % som angav sig vara hundägare och 15 % som var hunduppfödare (med registrerat kennelnamn). Över hälften (65 %) av uppfödarna hade fler än tre hundar i hushållet och strax under hälften (49 %) av hundägarna hade enbart en hund i hushållet. Uppfödarnas ålder var 19 år och äldre men majoriteten var mellan 40 – 60 år. Hundägarnas ålder var 10 år och äldre, dock var åldersgruppen 10 – 19 år och >60 år betydligt mindre medan gruppen 19-29 år var störst (30,9 %). I Figur 2 och 3 ses respondenternas svar på om de skulle tagit illa upp om djurhälsopersonal hade påpekat att deras hund var överviktig.

Hundägare

Figur 2. Hundägares svar på om de hade tagit illa upp om djurhälsopersonalen påpekat att deras hund var överviktig.

Hunduppfödare

Figur 3. Hunduppfödarens svar på om de hade tagit illa upp om djurhälsopersonalen påpekat att deras hund var överviktig.

Om respondenternas hund hade varit överviktig hade de flesta sökt hjälp hos djurhälsopersonal i första hand (Tabell 2).

Tabell 2. Hundägares förstahandsval vid hjälp av viktreducering av sin hund. Siffran anger procentandelen av respondenterna som angav respektive alternativ och siffran inom parentes anger det numeriska antalet respondenter som angav respektive alternativ

	Alla respondenter (n=)	Hunduppfödare (n=)	Hundägare (n=)
Djurhälsopersonal	37 (168)	22 (15)	39 (153)
Foderbutik	19 (87)	22 (15)	19 (72)
Ingen	12 (57)	24 (16)	11 (41)
Uppfödare	10 (44)	9 (6)	10 (38)
Internet	9 (43)	1 (1)	11 (42)
Vänner	7 (30)	13 (9)	5 (21)
Annan	6 (28)	9 (6)	6 (22)

För att övervikten hos hundarna ska kunna åtgärdas måste djurhälsopersonalen ta upp problemet när hundarna kommer in på kliniken, därför fick djurägarna svara på hur de ville att problemet med hundens övervikt skulle tas upp (se Tabell 3).

Tabell 3. Hur hundägare ville att djurhälsopersonalen skulle ta upp samtalet om hundens övervikt, flera svarsalternativ kunde väljas. Siffran anger procentandelen av respondenterna som angav respektive alternativ och siffran inom parentes anger antalet respondenter som angav respektive alternativ

	Respondenter (n=)
Bli ställd frågan: Är du medveten om att din hund är överviktig?	44 (199)
Använder en body condition score skala för att visa och förklara	38 (174)
Din hund är överviktig...	25 (114)
Din hund är lite rund om magen...	25 (113)
Du skulle behöva tänka på hur mycket mat du ger hunden...	18 (80)
Du måste börja banta din hund för att...	14 (63)
Eget alternativ	8 (35)
Din hund är tjock...	4 (16)
Ta inte upp det, är inte det du söker vård för	2 (9)
Ta inte upp det för du vill inte veta	0 (0)

Fritexten som hörde till svarsalternativet ” eget alternativ ” i Tabell 3 resulterade i spridda åsikter. De alternativ som flera respondenter tog upp var att djurhälsopersonalen kunde berätta om hälsoriskerna som finns när hunden är överviktig. Vissa ville att djurhälsopersonalen skulle fråga hundägaren om vad de tyckte hunden hade för kroppskondition och ett fåtal nämnde att personalen kunde fråga om hur mycket mat, godis och motion hunden fick och på så sätt komma in på ämnet.

Utav alla respondenter som svarade på enkäten var det 17 % (78st) som hade hundar som blivit bedömda överviktiga av djurhälsopersonal. Utav dessa var det 40 % (31st) som hade gjort en

viktminskningsplan och utav de som gjort en viktminskningsplan var det 94 % (29st) som hade fullföljt hela planen, medan 6 % (2st) inte fullföljt. De respondenter som inte hade fullföljt hela viktminskningsplanen valde alternativet ”Annat” på frågan om varför de hade avbrutit planen. En av dessa lämnade ett eget svarsalternativ där orsaken till avbrottet berodde på att hunden blev magsjuk under viktreduceringen. Den största andel av de som fullfullföljde planen kunde tänka sig att motionera mer (83 %). Båda två som inte hade fullföljt viktminskningsplanen kunde också tänka sig att motionera mer och minska fodermängden. Det var dock ingen av dem som kunde tänka sig ta bort godiset helt, men en av dem tyckte det gick bra att minska godiset.

I Tabell 4 går det utläsa hur många av enkätens respondenter som skulle kunna tänka sig utföra vissa åtgärder för att deras hund ska gå ner i vikt.

Tabell 4. Antalet hundägare som kan tänka sig utföra respektive åtgärd för att hunden ska gå ner i vikt. Siffran anger procentandelen av respondenterna som angav respektive alternativ och siffran inom parentes anger det numeriska antalet respondenter som angav respektive alternativ

	Alla respondenter (n=)	Hunduppfödare (n=)	Hundägare (n=)
Motionera mer	85 (387)	81 (55)	85 (332)
Minska fodermängden	64 (292)	74 (50)	62 (242)
Minska godiset	48 (220)	41 (28)	49 (192)
Byta till ett viktminskningsfoder	47 (215)	46 (31)	47 (184)
Söka hjälp hos djurhälsopersonal	29 (130)	13 (9)	31 (121)
Ta bort godiset helt	28 (127)	24 (16)	29 (111)
Annat	5 (23)	3 (2)	5 (21)

Respondenterna fick även svara på vad de trodde skulle få dem att avbryta en viktminskningsplan (se Tabell 5).

Tabell 5. Faktorer som hundägare tror skulle få dem att avbryta en viktminskningsplan. Siffran anger procentandelen av respondenterna som angav respektive alternativ och siffran inom parentes anger det numeriska antalet respondenter som angav respektive alternativ

	Respondenter (n=)
Inget av ovanstående	36 (162)
Du ser inget resultat	30 (136)
Du får en otydlig viktminskningsplan	20 (91)
Vet inte	15 (69)
Djurhälsopersonalen är oengagerad	14 (65)
Det kostar för mycket	13 (57)
Du måste byta foder	4 (17)
Det tar för mycket tid (> 60min/dag)	3 (13)
Du tycker synd om hunden	3 (13)
Du får inte ge godis eller andra gottigheter till hunden	2 (10)

De respondenter som svarade ”Inget av ovanstående” i Tabell 5 fick skriva en fritext. I fritexten skrev de flesta att de skulle avbryta viktminskningsplanen om deras hund blev sjuk eller mådde dåligt av viktnedgången.

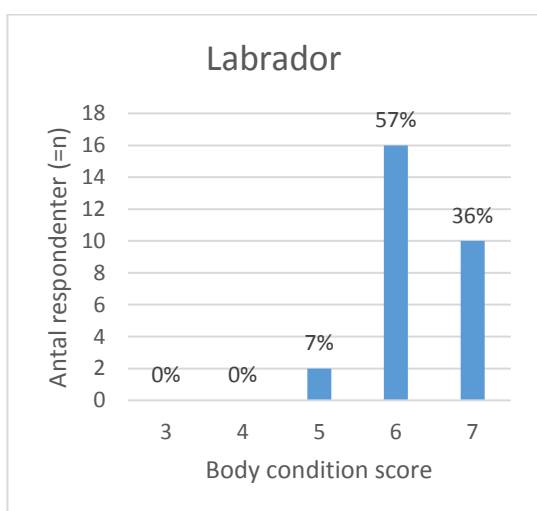
Hypotesen i arbetet var att hundägare inte ville lägga mer än 60 minuter på sin hunds viktminskning, därför ställdes en fråga där de fick besvara hur mycket tid de kunde tänka sig lägga, resultatet går att läsa i Tabell 6.

Tabell 6. Tiden hundägare kan tänka sig lägga per dag för att hunden ska gå ner i vikt. Siffran anger procentandelen av respondenterna som angav respektive alternativ och siffran inom parentes anger antalet respondenter som angav respektive alternativ

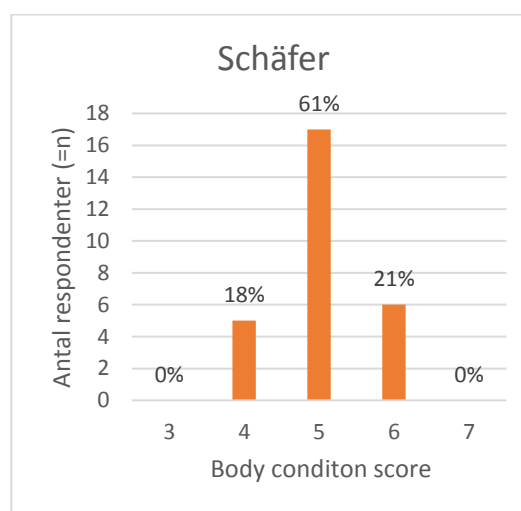
	Alla respondenter (n=)	Hunduppfödare (n=)	Hundägare (n=)
< 30 min/dag	5 (25)	12 (8)	4 (17)
30-60 min/dag	28 (126)	34 (23)	27 (103)
> 60 min/dag	55 (250)	37 (25)	58 (225)
Vet inte	12 (54)	17 (12)	11 (42)

Internetbaserad enkät till utställningsdomare (Bilaga 2)

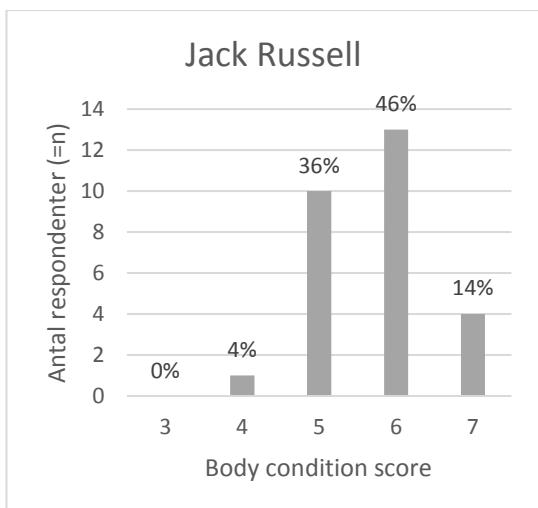
Totalt var det 41 personer som besökte enkäten, 30 (75 %) som svarade och 28 (68 %) som slutförde enkäten. De enkätsvar som inte slutfördes har tagits bort från resultatet. För varje ras räknades medianen ut och skillnaden mellan högsta och lägsta värdet (variationsvidden). För labrador, jack russell och breton var medianvärdet 6 och hos schäfer 5. Variationsvidden hos labrador och schäfer var 2 (BCS 5-7 hos labrador och 4-6 hos schäfer). För jack russell och breton var variationsvidden 3 (BCS 4-7 hos båda raserna). I Figurerna 4-8 visas resultatet av hur domarna premierar de olika raserna utifrån vilken BCS de har.

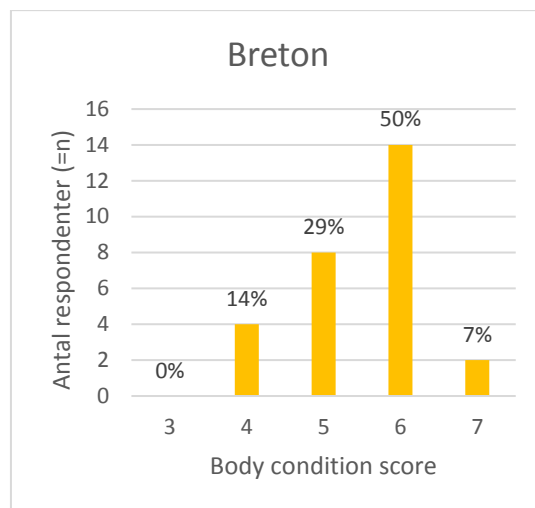
Figur 4. Fördelningen av domarnas svar för vilken kroppstyp, baserad på body condition score, som premieras hos labrador på utställningar.

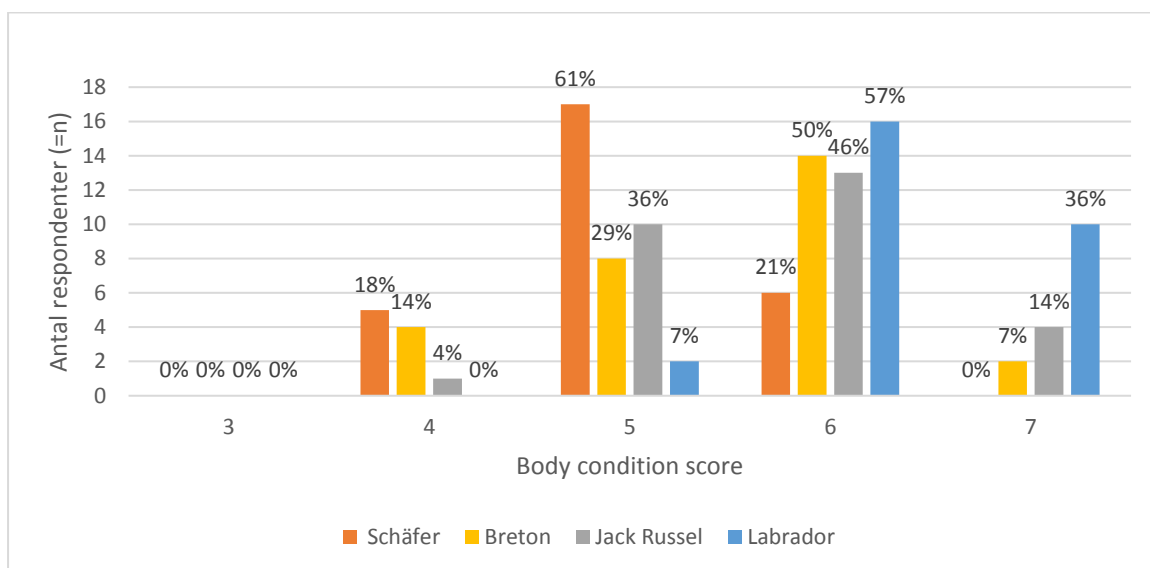
Figur 5. Fördelningen av domarnas svar för vilken kroppstyp, baserad på body condition score, som premieras hos schäfer på utställningar.

Figur 6. Fördelningen av domarnas svar för vilken kroppstyp, baserad på body condition score, som premieras hos jack russell på utställningar.

Figur 7. Fördelningen av domarnas svar för vilken kroppstyp, baserad på body condition score, som premieras hos breton på utställningar.

Figur 8. Fördelningen av domarnas svar för vilken kroppstyp, baserad på body condition score, som premieras hos samtliga raser på utställningar (Bilaga 2).

DISKUSSION

Metod och materialdiskussion

Internetbaserad enkät till djurägare (Bilaga 1)

Det var många som besökte djurägarenkäten (n=1140) men det var enbart 44 % (n=498) som svarade. En orsak till detta kan ha varit att information om vem enkäten var ämnad åt uteblev av misstag i länken som lades ut på författarens facebook-sida. När detta upptäcktes lades en text till ovanför länken om vem enkäten var riktad till. När inlägget/länken började delas av andra facebook-användare följde inte den förklarande texten med vilket gjorde att samma problem uppstod igen. De som delade inlägget/länken kommenterade inte att deras facebook-vänner skulle dela vidare vilket resulterade i att svaren upphörde efter två dagar. För att få in fler svar gjordes en korrigering i introduktionen av webbenkäten så det skulle synas vem den var ämnad åt och ett nytt inlägg på facebook gjordes med en tydligare förklaring att de skulle skriva att andra också skulle dela länken, vilket gav bättre resultat.

Majoriteten av djurägarna sökte i första hand råd av djurhälsopersonal om de behövde hjälp med deras hunds viktreducering (se Tabell 2). Detta resultat kan ha påverkats av att många av författarens facebook-vänner jobbar eller studerar inom djursjukvården och därför har valt djurhälsopersonal då de lätt kan få hjälp ifrån sin arbetsplats. De i sin tur har med stor sannolikhet många bekanta på facebook som också jobbar inom branschen och därför förmodligen också valde alternativet djurhälsopersonal. Hade enkäten istället lagts ut på ett hundforum eller annan hemsida där det finns fler hundägare skulle resultatet eventuellt kunnat se annorlunda ut framförallt på denna fråga men även de övriga frågorna i enkäten.

Skulle en liknande studie göras rekommenderas att spridningen av enkäten sker på annat vis än via facebook om den som utför undersökningen har många bekanta inom djurhälsopersonal-yrket. Facebook gav en relativ spridning över hela landet, dock var den största andelen svar ifrån Götaland och Svealand (se Figur 1). En annan nackdel är att kunskapen om vart enkätlänken tar vägen efter facebookinlägget är bristfällig.

Domarenkätens brister

Bildkvalitén på jack russell och breton var något sämre än bilderna på labradoren och schäfern och detta skulle kunna ha påverkat resultatet. Både hos breton och jack russell var det en större spridning av svaren vilket skulle kunna tyda på dålig bildkvalité och att de var svårbedömda. I den sista frågan (Bilaga 2) angående vilken grupp domarna brukade bedöma råkade en utställningsgrupp utebli, grupp nummer 10 som är vinthundarnas grupp. Vinthundar är generellt smälare än övriga raser. På grund av att vinthundsgruppen uteblev gick det inte undersöka om domare som normalt bedömer grupp 10 hade valt en lägre BCS på raserna än de domare som bedömer grupp 1-10.

Resultatdiskussion

Åtgärder hundägare är villiga att utföra vid viktreducering

I en studie av Bland *et al.* (2010) skickades ett frågeformulär ut via mejl till 419 veterinärklinker som låg i delstaten Victoria i Australien. 153 svarade. Frågeformuläret var till veterinärer och

bestod av 11 frågor och handlade om övervikt hos hundar. I studien fick veterinärerna rangordna sju behandlingar de skulle rekommendera till hundägare med en överviktig hund. De fyra högst rankade rekommendationerna var följande i fallande ordning: (1) *minska fodermängden*, (2) *minska godismängden*, (3) *byta foder*, (4) *naturläkemedel*. Veterinärernas rekommendationer liknar kandidatarbetets resultat om vilka åtgärder hundägare kunde tänkas utföra vid hundens viktminskning (Tabell 4). Störta skillnaden mellan undersökningarna var att alternativet '*motionera mer*' förvånansvärt nog inte var valbart i studien av Bland *et al.* (2010). Hade alternativet funnits hade resultatet kunnat se annorlunda ut då hela 85 % av hundägarna i kandidatarbetet valde svarsalternativet '*motionera mer*'.

I en annan studie av Bland *et al.* (2009) kunde skillnader ses mellan kandidatarbetets och studiens resultat gällande faktorer som skulle kunna få hundägare att avbryta en viktminskningsplan på grund av svårigheten att följa planen. Svarsalternativen mellan undersökningarna skilde sig lite ifrån varandra. De faktorer som fanns med i båda undersökningarna var: *kostnadskonsekvenser*, *motstå ge godis*, *orolighet att hunden kommer lida* samt *ändra matvanor*. Den största skillnaden mellan studierna var antalet hundägare som ansåg att motstå ge godis var svårt. I studien av Bland *et al.* (2009) var det 15 % (hushåll med normalviktiga hundar) respektive 23 % (hushåll med överviktiga hundar) som ansåg det var en svårighet medan enbart 2 % i kandidatarbetet ansåg detta (se Tabell 5). Kostnadskonsekvenser var också en svårighet som skiljde mellan undersökningarna, 26 % respektive 16 % i studien och 13 % i kandidatarbetet.

En av hypoteserna i arbetet var att hundägare inte var villiga att lägga mer än 60 min/dag på sin hunds viktnedgång. Resultatet som finns i Tabell 6 visar att hypotesen går att avfärda. Totalt var det 55 % (n=250) som kunde lägga över 60 min/dag på hundens viktnedgång. När en nedbrytning av frågan gjordes kunde en skillnad ses mellan hundägare och uppfödare. Det var fler hundägare (58,1 %, n=225) som kunde tänka sig lägga över 60 min/dag än uppfödarna (36,8 %, n=25) (se Tabell 6). En spekulering är att de flesta uppfödare har fler än tre hundar i hushållet vilket kan innebära att de har mindre tid att lägga på varje hund medan de flesta hundägare hade en hund per hushåll.

Vart söker sig hundägare för att få hjälp med hundens övervikt?

När det kommer till om hundägarna skulle söka hjälp eller inte om deras hund var överviktig skiljde det sig mellan hunduppfödare och hundägare vid nedbrytning av frågan. 49 % av hundägarna valde att söka hjälp medan enbart 26 % av uppfödarna valde samma svarsalternativ. En spekulering runt skillnaden mellan grupperna är att hunduppfödare anser att de vet hur hundens BCS skall vara och söker därför inte hjälp.

Bland *et al.* (2010) gjorde en studie där hundägare fick rangordna från 1-6 vart de skulle vända sig för att få hjälp med hundens övervikt. De fyra högst rankade svarsalternativen var: (1) *veterinären*, (2) *läkemedelsföretag* (3) *hundfoderföretag* (4) *internet*. Liknande resultat påvisas i kandidatarbetet (se Tabell 2). I kandidatarbetet baseras resultatet på antalet svar per svarsalternativ medan resultatet i studien av Bland *et al.* (2010) är baserad på hundägarnas rangordning, alltså inte antalet svar. Hade hundägarna i kandidatarbetet fått rangordna istället för att enbart välja ett svarsalternativ skulle resultatet kunnat se annorlunda ut.

Detta resultat konstaterar att hypotesen om att djurägare vänder sig till uppfödare i första hand kan avfärdas. Hypotesen byggdes på att författaren av detta arbete antog att hundägare hade bra kontakt med sin uppfödare och att det var en lätt och naturlig väg att gå vid rådgivning. Att så många valde att söka hjälp hos djurhälsopersonal ser författaren som positivt då det troligen leder till en bättre bedömning av hundens kroppscondition, om djurhälsopersonalen använder sig av BCS systemet. Anledningen till påståendet är att BCS systemet är vetenskapligt framtaget (Laflamme, 1997) medan uppfödarens bedömning troligen är grundad på SKKs regler och personlig uppfattning. Som uppfödare inom SKK ska man vara grundligt insatt i deras riktlinjer och regler, se citat nedan.

”Varje medlem som upplåter sin hund till avel ska vara väl förtrogen med SKKs avelspolicy samt med rasens standard, provregler, registreringsregler och rasspecifika avelsstrategi, samt aktuella bestämmelser i djurskyddslagstiftningen” (Svenska kennelklubben, 2016e).

Övervikt hos utställningshundar

Rasstandarden är ett av ämnena uppfödaren ska ha god kunskap om och det är ett av de kriterier som domare bedömer utifrån på utställningar (Svenska kennelklubben, 2014a; Svenska kennelklubben, 2014d). I den generella beskrivningen av alla raser står det ”Inga hundar skall vara feta/överviktiga eller avmagrade. Alla hundar skall uppvisa god muskelcondition” (Svenska kennelklubben, 2014a). Utifrån domarenkätens resultat kan slutsatsen dras att dessa kriterier inte uppfylls. Enligt de domare som svarade på enkäten (Bilaga 2) skulle majoriteten av dem premiera överviktiga hundar framför normala/underviktiga på en utställning, resultatet varierade dock lite hos de olika raserna. Labrador var den ras som var mest drabbad, hela 93 % (n=26) av domarna tyckte att en labrador med ett BCS >5 passade bäst på en utställning och enbart 7 % (n=2) ansåg att BCS 5 var lämpligast (Figur 4). Jack russell och breton ansågs också vara raser som skulle ha ett BCS >5 men det var betydligt lägre antal domare som ansåg detta (se Figur 6 & 7). Schäfer var den enda ras där domarna ansåg att individer med idealvikt (BCS 4-5) passade bäst på en utställning (Figur 5). En liknande trend har påvisats i en studie av Corbee (2013) där ca 19 % av hundarna identifierades som överviktiga och 1 % som feta. Utav de feta (BCS 8 eller 9) hundarna var det sex stycken som var labradorer och en av dessa blev belönad med en topp 4 placering i sin klass (Corbee, 2013).

Det finns dock väldigt lite forskning inom detta område där experter är på plats på utställningar för att undersöka hundarnas BCS. Enligt dessa två studier (Corbee, 2013; Such & German, 2015) och denna internetenkät kan slutsatsen dras att domare premierar överviktiga hundar inom vissa raser. Enkäten är dock för liten för att kunna bedöma vad domare utanför enkäten skulle premiera.

Eftersom uppfödarna ska eftersträva rasstandardens i sin avel skulle deras syn på en idealviktig hund kunna påverkas om det är så att det är de överviktiga hundarna som premieras på utställningar. På så vis kan de omedvetet sträva efter en överviktig hund för att få bra meriter på utställningar utan att veta om att hunden är överviktig. Liknande åsikter och tankar har även Corbee (2013) i sin studie. Eftersom bedömningar på en utställning skulle kunna vara grundläggande för uppfödarens och hundägarens syn på vad som är en normal vikt skulle det vara bra

med mer forskning inom ämnet för att se om detta stämmer. Beroende på vad vidare forskning visar kan resultatet tas upp med SKK för att eventuellt ändra eller förtydliga rasstandarderna och utbilda domare i hur BCS bedöms för att undvika misstolkningar.

KONKLUSION

Enligt hundägarenkätens resultat kan slutsatsen dras att majoriteten av hundägarna söker sig i första hand till djurhälsopersonal för att få hjälp med sin hunds viktnedgång. Väl hos veterinären när en viktminskningsplan planeras är det större möjlighet att hundägare fullföljer viktminskningsplanen om den innehåller krav på att ägaren ska *motionera mer, minska fodermängden* och *minska på godiset* då nästan 50 % av enkätens respondenter kunde tänka sig utföra detta för att hunden skulle gå ner i vikt. Krav som färre respondenter kunde acceptera var att *ta bort godiset helt* vilket kan vara bra att undvika i planen om hundägaren själv inte säger att det är okej. Majoriteten av respondenterna ansåg att tid de behövde lägga på viktminskningen inte spelade någon roll, de flesta kunde lägga över 1 timme per dag. Djurhälsopersonalen ska dock vara medveten om att det kan skilja sig lite mellan vad uppfödare och hundägare kan acceptera både i åtgärder och tid. När det kommer till utställningsdomare kunde ett tydligt resultat ses i enkäten där domare premierade alla raser utom schäfer med BCS >5. Inga resultat i arbetet har blivit statistiskt bearbetat och är därför deskriptiva och således kan inga allmänna slutsatser dras för en större population än de som svarat på enkäten.

TACK

Jag vill först och främst tacka alla som svarat på enkäterna och som hjälpt till med att sprida dem, utan er hade arbetet inte kunnat genomföras. Stort tack till Patric Ragnarson som hjälpte mig sprida domarenkäten. Jag vill även tacka min handledare Görel Nyman, min examinator Anna Edner och min skrivgrupp som gett kommentarer på arbetet genom skrivandets gång och hjälpte mig att hålla mig inom rätt ämne. Även Royal Canine ska ha ett stort tack som lät mig låna deras body condition score bilder till den ena enkäten, utan dem hade det blivit betydligt svårare.

REFERENSER

- Bland, I.M., Guthrie-Jones, A., Taylor, R.D. & Hill, J. (2010). Dog obesity: Veterinary practices' and owners' opinions on cause and management. *Preventive Veterinary Medicine*, 94:310-315.
- Bland, I.M., Guthrie-Jones, A., Taylor, R.D. & Hill, J. (2009). Dog obesity: Owner attitudes and behaviour. *Preventive Veterinary Medicine*, 92:333-340.
- Burkholder, W.J. & Bauer, J.E. (1998). Foods and techniques for managing obesity in companion animals. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 212:658–662.
- Corbee, R.J. (2013). Obesity in show dogs. *Journal of Animal Physiology and Animal Nutrition*, 97:904-910.
- Donoghue, S., Khoo, L., Glickman, L.T. & Kronfeld, D.S. (1991). Body condition and diet of relatively healthy older dogs. *Journal of Nutrition*, 121:58-59.
- Edney, A.T.B. & Smith, P.M. (1986). Study of obesity in dogs visiting veterinary practices in the united-kingdom. *Veterinary Record*, 118:391-396.
- Freeman, L.M., Abood, S.K., Fascetti, A.J., Fleeman, L.M., Michel, K.E., Laflamme, D.P., Bauer, C., Kemp, B.L., Van Doren, J.R. & Willoughby, K.N.J. (2006). Disease prevalence among dogs and cats in the United States and Australia and proportions of dogs and cats that receive therapeutic diets or dietary supplements. *Journal of American Veterinary Medical Association*, 229:531–534.
- Freeman, L.M., Kehayias, J.J. & Roubenoff, R. (1996). Use of dual-energy x-ray absorptiometry (DEXA) to measure lean body mass, body fat, and bone mineral content (BMC) in dogs and cats. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 10:99-100.
- German, A.J. (2006). The growing problem of obesity in dogs and cats. *The Journal of Nutrition*, 136:1940-1946.
- German, A.J., Titcomb, J.M., Holden S.L., Queau, Y., Morris, P.J. & Biourge, V. (2015). Cohort Study of the Success of Controlled Weight Loss Programs for Obese Dogs. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 29:1547–1555.
- Gossellin, J., Peachey, S., Sherington, J., Rowan, T.G. & Sunderland, S.J. (2007). Evaluation of dirloptamide for sustained weight loss in overweight Labrador retrievers. *Journal Of Veterinary Pharmacology and Therapeutics*, 30:55-65.
- Laflamme, D.P. (1997). Development and validation of a body condition score system for dogs. *Canine Practice*, 22:10-15.
- Linder, D. (2014). How to implement and manage a weight loss plan. *The Veterinary Nurse*, 5:216-219.
- Linder, D. & Mueller, M. (2014). Pet obesity management beyond nutrition. *Veterinary Clinics of North America-Small Animal Practice*, 44:789-806.
- Mason, E. (1970). Obesity in pet dogs. *Veterinary Record*, 86:612-616.
- McGreevy, P. D., Thomson, P. C., Pride, C., Fawcett, A., Grassi, T. & Jones, B. (2005). Prevalence of obesity in dogs examined by Australian veterinary practices and the risk factors involved. *Veterinary Record*, 156:695-702.
- Ricci, R., Gottardo, J., Ferlito, C., Stefani, A., Ravarotto, L. & Andrighetto, I. (2007). Body condition score (BCS) and metabolic status of shelter dogs. *Italian Journal of Animal Science*, 6:859-861.
- Robertson, I.D. (2003). The association of exercise, diet and other factors with owner-perceived obesity in privately owned dogs from metropolitan Perth, WA. *Preventative Veterinary Medicine*, 58:75–83.
- Rohlf, V.I., Toukhsati, S., Coleman G.J. & Bennett, P.C. (2010). Dog obesity: can dog caregivers' (owners') feeding and exercise intentions and behaviors be predicted from attitudes?. *Journal of Applied Animal Welfare Science*, 13:213-236.

- Singh, R., Laflamme, P. & Sidebottom-Nielsen, M. (2002). Owner perceptions of canine body condition score. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 16:362.
- Such, Z.R. & German, A.J. (2015). Best in show but not best shape: a photographic assessment of show dog body condition. *Veterinary Record*, 177:125-130.
- Svenska kennelklubben (2014a). *Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD) rörande överdrifter hos rashundar*. <http://www.skk.se/Global/Dokument/Utstallning/sarskilda-rasspecifika-domaranvisningar-A7.pdf?epslanguage=sv> [2016-04-23]
- Svenska kennelklubben (2014b-02-20). *Hundrasguiden*. <http://www.skk.se/sv/hundraser/berner-sennenhund/> [2016-04-30]
- Svenska kennelklubben (2014c-02-20). *Hundrasguiden*. <http://www.skk.se/sv/hundraser/cane-corso/> [2016-04-30]
- Svenska kennelklubben (2014d). *Regler och anvisningar för exteriördomare samt domaretiska regler*. <http://www.skk.se/Global/Dokument/Utstallning/Broschyrer/Regler-och-anvisningar-for-exterior-domare-samt-domaretiska-regler-U31.pdf> [2016-04-23]
- Svenska kennelklubben (2016a-04-08). *Hundrasguiden*. <http://www.skk.se/sv/hundraser/mastiff/> [2016-04-30]
- Svenska kennelklubben (2016b-03-07). *Hundrasguiden*. <http://www.skk.se/hundraser/mops/> [2016-04-30]
- Svenska kennelklubben (2016c-03-03). *Hundrasguiden*. <http://www.skk.se/sv/hundraser/engelsk-bulldogg/> [2016-04-30]
- Svenska kennelklubben (2016d-01-29). *Hundrasguiden*. <http://www.skk.se/sv/hundraser/labrador-retriever/> [2016-04-30]
- Svenska kennelklubben (2016e-01-01). *Grundregler för medlemmar i Svenska Kennelklubben*. <http://www.skk.se/Global/Dokument/Om-SKK/Grundregler-SKK-2016-S7.pdf> [2016-04-23]
- Toll, P.W., Yamka, R.M., Schoenherr, W.D. & Hand, M.S. (2010). Obesity. I: Hand, M.S., Thatcher, C.D., Remillard, R.L., Roudebush, P. & Novotny, B.J. *Small animal clinical nutrition* (5th edition). Topeka: Mark morris institute, 501-542.
- White, G. A., Hobson-West, P., Cobb, K., Craigon, J., Hammond, R. & Millar, K. M. (2011). Canine obesity: is there a difference between veterinarian and owner perception?. *Journal of Small Animal Practice*, 52:622-626.
- Yaissle, J.E., Holloway, C. & Buffington, T. (2004). Evaluation of owner education as a component of obesity treatment programs for dogs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 224:1932-1935.

BILAGOR

Bilaga 1

Introduktion

Denna enkät är riktad till alla hundägare och består av 17-21 stycken alternativfrågor. Hur många det blir beror på vad du svarar. Det tar ungefär 3-5 minuter och den är anonym.

Syftet med enkäten är att ta reda på vad som motiverar dig som hundägare att banta din hund samt fullfölja en viktminskningsplan. Förhoppningsvis kommer statistiken från denna enkät kunna hjälpa djursjukskötare och veterinärer att förstå vad du som hundägare tycker är viktigt vid din hunds viktminskning och på så vis ge er den hjälp ni behöver för att lyckas. Enkätens resultat kommer att publiceras elektroniskt på Epsilon.se då enkäten ingår i ett examensarbete inom djuromvårdnad vid djursjukskötarprogrammet i Uppsala.

Hundägaren

Var i Svergie bor du?

Välj vilket landskap.

Din ålder

- 10 - 18 år
- 19 - 29 år
- 30 - 39 år
- 40 - 49 år
- 50 – 60 år
- > 60 år

Kön

- Kvinna
- Man

Vilken grupp tillhör du?

(Hunduppfödare = registrerat kennelnamn)

- Hunduppfödare
- Hundägare

Hur många hundar har du?

- 1 st
- 2 st
- 3 st
- > 3st

Hunden

Har du mer än 1 hund välj den som har haft problem med övervikt. Har ingen haft problem välj vilken du vill. Håll dig till samma hund hela enkäten.

Hundens ålder

- < 1 år
- 1 - 3 år
- 4 - 6 år
- 7 - 10 år
- > 10 år

Hundens kön

- Hane
- Kastrerad hane
- Tik
- Kastrerad tik

Vilken ras?

Saknar hunden stamtavla räknas hunden som Blandras. (Inga förkortningar)

T.ex. Labrador eller Blandras

Frågor om viktminskningsplan

Fråga 1. Hade du tagit illa upp om djurhälsopersonalen påpekat att din hund var överviktig? (Djurhälsopersonal = Veterinär eller djursjukskötare)

- Ja
- Nej
- Vet inte

Fråga 2. Hur skulle du vilja att djurhälsopersonalen tog upp problemet?

(Body condition score skala = Hullbedömning med hjälp av bilder och beskrivning till varje bild, är vetenskapligt framtagen)

Fyll i ett eller flera alternativ.

- Din hund är lite rund om magen...
- Din hund är tjock...
- Din hund är överviktig...
- Du skulle behöva tänka på hur mycket mat du ger hunden...
- Bli ställd frågan: Är du medveten om att din hund är överviktig?
- Du måste börja banta din hund för att...
- Använder en body condition score skala för att visa och förklara.
- Ta inte upp det, är inte det du söker vård för.
- Ta inte upp det för du vill inte veta.
- Eget alternativ

Fråga 3. Har din hund någon gång blivit bedömd som överviktig av djurhälsopersonal?

(Djurhälsopersonal = Veterinär eller djursjukskötare)

- Ja
- Nej

Om NEJ, gå till fråga 8.

Fråga 4. Gjorde ni en viktningsplan?

En viktningsplan innebär att man planerar bl.a hur mycket hunden ska gå ner i vikt och under hur lång tid, hur mycket foder och vilket foder den ska äta och hur mycket man bör motionera m.m.

- Ja
- Nej

Om NEJ, gå till fråga 8.

Fråga 5. Fullföljde du hela planen?

- Ja
- Nej

Om JA, gå till fråga 8.

Fråga 6. Varför fullföljde du inte planen?

Fyll i ett eller flera alternativ.

- Det tog för mycket tid
- Det kostade för mycket
- Du förstod inte planen
- Du tyckte synd om hunden
- Du såg inget resultat
- Du tyckte inte din hund var överviktig
- Annat

Hoppaöver fråga 7.

Fråga 7. Varför gjorde ni inte en viktningsplan?

Fyll i ett eller flera alternativ

- Du blev inte erbjuden någon viktningsplan
- Djurhälsopersonalen gav dig tips om vad du skulle tänka på men gjorde ingen plan
- Du var orolig för kostnaderna
- Det skulle ta för mycket tid
- Det skulle vara svårt att få familjen att följa planen
- Du klarar banta hunden på egen hand
- Du kan få hjälp av någon annan
- Du tyckte inte din hund var överviktig
- Annat

Motivation

Fråga 8. Om din hund var överviktig skulle du söka hjälp?

- Ja
- Nej
- Vet inte

Fråga 9. Var skulle du vända dig i första hand om du behövde hjälp med att banta din hund?

- Uppfödaren
- Djurhälsopersonal
- Foderbutik
- Vänner
- Internet
- Ingen
- Annan

Fråga 10. Vad kan du tänka dig göra för att din hund ska gå ner i vikt?

Fyll i ett eller flera alternativ.

- Minska godiset
- Ta bort godiset helt
- Minska fodermängden
- Byta till ett viktningsfoder
- Motivera mer
- Söka hjälp hos djurhälsopersonal
- Annat

Fråga 11. Vad tror du skulle få dig att avbryta en viktningsplan?

- Du ser inget resultat
- Du får inte ge godis eller andra gottigheter till hunden
- Det tar för mycket tid (> 60 min/dag)
- Det kostar för mycket
- Du måste byta foder
- Du får en otydlig viktningsplan
- Djurhjälsopersonalen är oengagerad
- Du tycker synd om hunden
- Vet inte
- Inget av ovanstående

Fråga 12. Hur mycket kan du tänka dig betala för att få hjälp med viktningsplan av din hund?

Enbart tjänsten, eventuella kostnader för foder och redskap ingår inte här.

- 0 kr
- 1 - 499 kr
- 500 - 1000 kr
- > 1000 kr
- Vet inte

Fråga 13. Hur mycket tid kan du tänka dig lägga för att få din hund att gå ner i vikt?

- < 30 min/dag
- 30 - 60 min/dag
- > 60 min/dag
- Vet inte

Bilaga 2

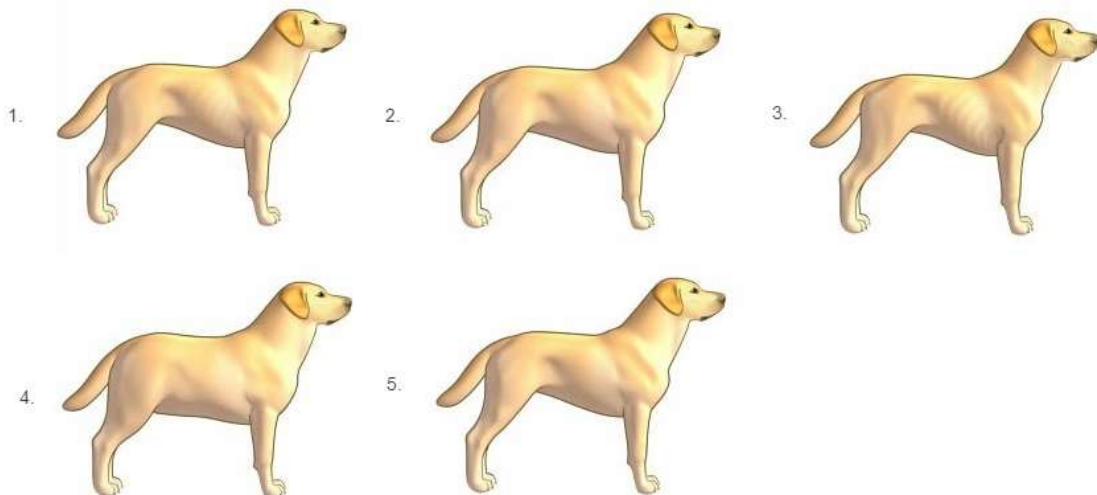
Enkäten är enbart för hundutställningsdomare och består av 5 stycken frågor som tar ca 1-2 min att besvara. Enkätsvaren är anonyma. Du ska utifrån de bilder du ser välja den bild/hund som bäst representerar den kroppstyp som premieras på utställningar.

Resultat kommer att publiceras elektroniskt på Epsilon.se då enkäten ingår i ett examensarbete inom djuromvårdnad vid djursjukskötarprogrammet i Uppsala.

Labrador

Vilken Labrador skulle passa bäst på en utställning?

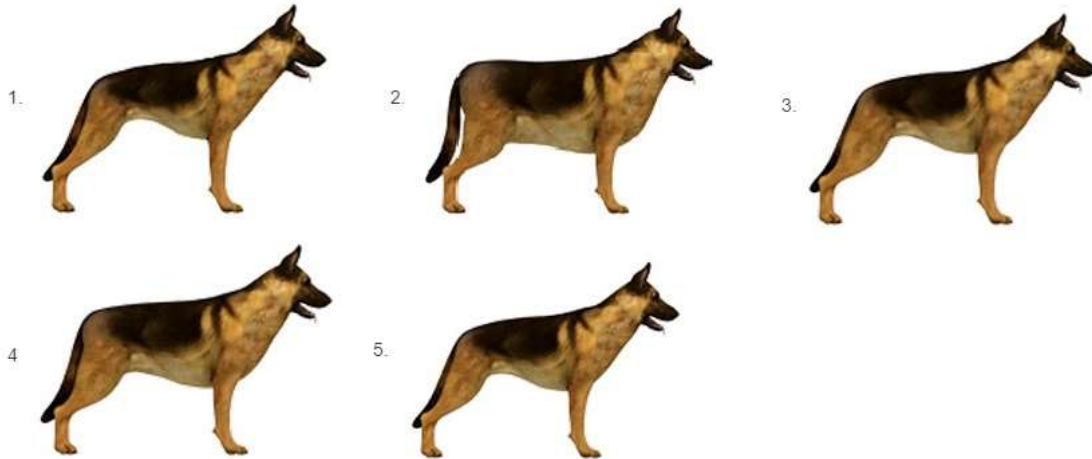
- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Schäfer

Vilken Schäfer skulle passa bäst på en utställning?

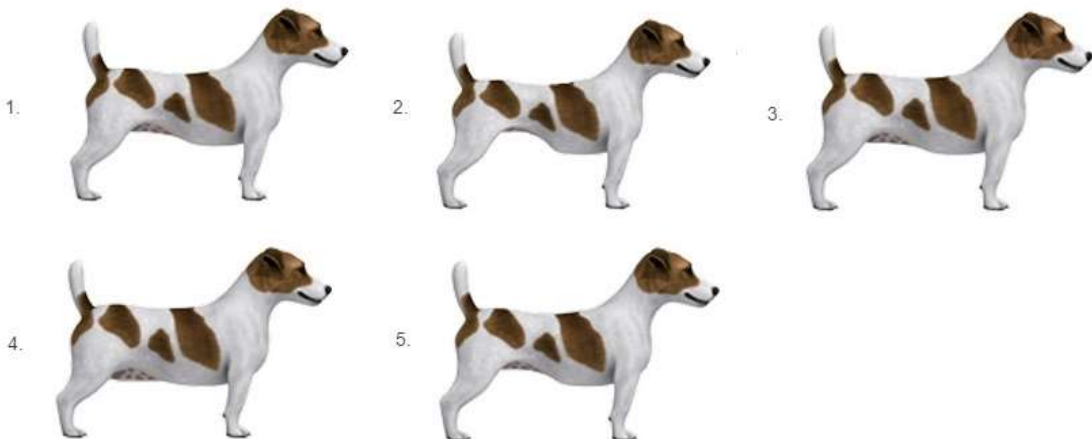
- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Jack russell

Vilken Jack russell skulle passa bäst på en utställning?

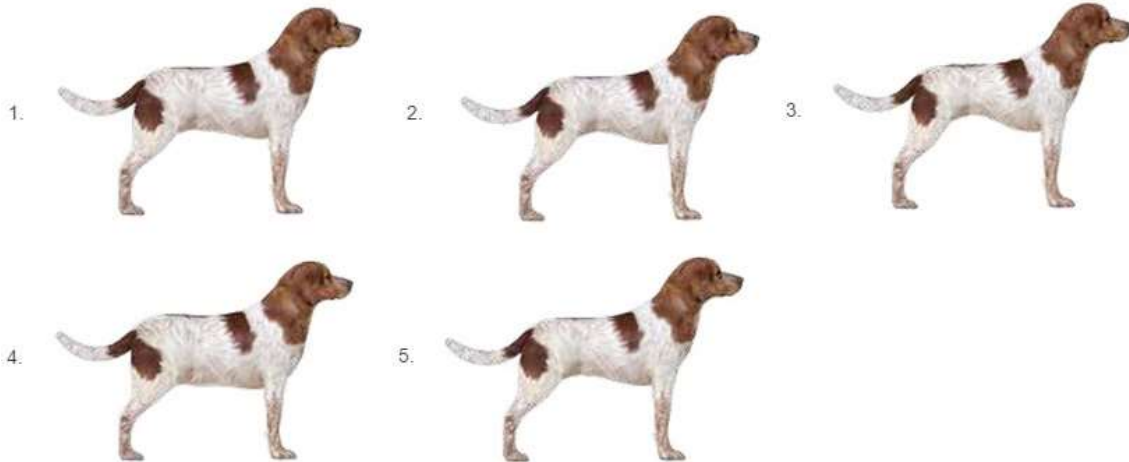
- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Breton

Vilken Breton skulle passa bäst på en utställning?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Vilken/vilka grupper brukar du bedöma på en utställning?

Fyll i ett eller flera alternativ.

- Grupp 1
- Grupp 2
- Grupp 3
- Grupp 4
- Grupp 5
- Grupp 6
- Grupp 7
- Grupp 8
- Grupp 9